

מדינת תל אביב שוב ניצחה את הגליל

07:05 | 31.12.2009 יוסי בן-ארצי

<< הרחק מעיניו של הציבור, נפלה בימים האחרונים החלטה דרמטית המחייבת בחינה מעמיקה של השלכותיה. ועדה שמינתה המועצה להשכלה גבוהה המליצה לבחור באוניברסיטת בר-אילן כמי שתקים את בית הספר החמישי לרפואה בישראל.

קשה להאמין, אך הוועדה העדיפה הצעה של אוניברסיטה ממרכז הארץ על פני הצעה משותפת של שני מוסדות המחקר המובילים בצפון - הטכניון, שכבר מפעיל פקולטה לרפואה, ואוניברסיטת חיפה.

הסינרגיה הנובעת משני מוסדות אלה עצומה: הטכניון מביא עמו עוצמה מדעית-טכנולוגית מוכחת, מכשיר רופאים כבר 40 שנה בחיפה ובבתי החולים בגליל, ונחלץ למשימה הלאומית הזו בנפש חפצה. אוניברסיטת חיפה, חלוצת הפעילות האקדמית בגליל, ערש פיתוחן של מכללות תל חי ועמק יזרעאל, מביאה עמה פקולטה מעולה למקצועות הרפואה המשלימים, חינוכו ההכרחי של כל רופא - בריאות הציבור, סיעוד, ריפוי בעיסוק, פיזיותרפיה ועוד.

שני המוסדות הבינו את חשיבות העניין והקימו ועדת היגוי משותפת בראשות חתן פרס נובל לכימיה פרופ' אהרון צ'חנובר, שהתחייב בפני הוועדה להוביל באופן אישי את הפרויקט. המיזם המשותף של האוניברסיטה והטכניון הציע תוכנית לימודים חדשנית בת ארבע שנים בלבד, שהיתה יכולה לסייע להעצים את מכללות הגליל ולהחזיר לארץ ישראלים רבים שמשרכים דרכם בלימודי רפואה בחו"ל.

התוכנית מבוססת על לימודי קדם-רפואה (פרי-מד) בכל מוסד שיקיים כמה מקצועות ליבה הנדרשים לרפואה. התלמידים היו מתקבלים על סמך בחינות כניסה ומבחני אישיות מכל מוסד בישראל ובעולם, וממשיכים לארבע שנים נוספות בלימודים פרה-קליניים בבתי החולים בגליל. בתי חולים אלה חייבים לעבור שדרוג מהותי, משום שכיום אי אפשר ללמד רפואה בגליל, בהיעדר מחלקות בסיסיות המוכרות להוראת רפואה.

לפי הצעה זו, היו נחסכים כספים רבים של לימודי היסוד, המכללות בגליל היו מכוונות עצמן ללימודי פרי-מד, ישראלים בחו"ל היו יכולים להיות מועמדים לתוכנית, ועד שהיו מתחילים הלימודים בפועל, בתי החולים היו מכינים עצמם למשימה גדולה זו.

אבל לא - לא יהיה בית ספר לרפואה בגליל ולא רפואה טובה בגליל, ובסופו של דבר גם חיפה ובית החולים רמב"ם יינזקו אנושות. מדוע? מכיון שאם לא יושקעו רבע מיליארד דולר בבנייה, בתשתיות, בציוד, בכיתות ובשדרוג בתי החולים בגליל, לא יהיה לתלמידים אלה מקום ללמוד בשלב הקליני והפרה-קליני. הלימודים יתקיימו בבר אילן ובבית החולים שיבא בתל השומר. אין בית ספר לרפואה בלי עוגן של בית חולים שבו מחלקות חיוניות כמו כירורגית-חזה. מחלקה כזו לא קיימת באף אחד משבעת בתי החולים בגליל, וזו רק דוגמה אחת.

כביש 6 יהפוך לאב העורקים הראשי של בית הספר לרפואה, של מוריו ושל כל תושבי הצפון, והחלומות על עוגן צמיחה אקדמי רפואי ומחקרי יתנפצו על סלעי הגליל ועל פניהם של עסקני הגליל.

כך, בהחלטה (פה אחד) חסרת אחריות, נמהרת ומבישה, נכבשו עוד חלקות טובות בפריפריה על ידי המרכז התאב. ללא נימוק אחד רציונלי ומרחיק ראות, נדחו מוסדות הצפון והועדפה על פניהם מראית העין של רמת גן. "אל יבנה הגלילה", שרו פעם, כיום יש לשיר זה משמעות אחרת לגמרי.

הכותב הוא רקטור אוניברסיטת חיפה